

Razne stvari.

Naše slike.

Božidar Raič (čegar sliko smo objavili na str. 545), je bil rojen dné 9. svečana l. 1827. v Halozah na Štajerskem. Latinske šole je dovršil v Varaždinu od l. 1838.—1844., modroslovne nauke v Zagrebu leta 1844.—1846. V Gradcu je vstopil v semenišče, kjer je poslušal Kolomana Kvasa predavanje o slovenščini. Tam je priredil za Slovence Hankova „Načala ruskago jazyka“. 31. mal. srp. l. 1850. je bil posvečen v mašnika. Kot kapelan v Slivnici je mnogo občeval z Oroslavom Cafom, kapelanom v Framu. Ta ga je še posebno vnel za jezikoslovje. L. 1853. je dobil službo začasnega učitelja slovenščine in zgodovine na mariborski gimnaziji, kjer je učence vnel za materin jezik, zlasti za staroslovenščino. L. 1860. je zahteval Raič, „da se morajo tudi nekateri predmeti v slovenščini poučevati“ ter se je skliceval tudi na jezuite, kateri so kot ustanovniki mariborske gimnazije (l. 1757.) spoštovali pravice slovenskega jezika, dokler je bila v njihovih rokah. Ta zahteva je pa nasprotovala učnemu črtežu, katerega je ravno takrat ministerstvo vpeljevalo na gimnaziji. Ker je bil neupogljiv zagovornik slovenščine, moral je še l. 1860. pustiti učiteljevanje in nastopil kapelanijo pri sv. Barbari v Halozah. Leta 1868. je postal župnik ravno tam ter opravljal pastirsko službo do smrti dné 6. rožnika leta 1886. Kot pisatelj je deloval večinoma na jezikoslovnem polju. Že kot bogoslovec je spisoval „Besednik slovensko-němački ili dijački“, l. 1853. je spisal za „Zoro“ „Uvod v slovnico vseslavenskają“. Trudil se je, da bi sestavil „vseslavenski“ jezik na podlagi stareslovenščine, kateri naj bi bil skupno književno narečje vsem Slovanom. Pozneje je sam izprevidel, da je ta lepa misel neizpeljiva. Isto leto sta izšla v „Zori“ spisa: „Ciril i Metod prvoja věroučitelja slavenskają“, in „Crtica o vseruskoj carevině“. V „Šolskem Prijatlu“ l. 1855. je spisal „Svetovit i Ciril, Radegostov i Perunov pod“; v „Novicah“ mnogo jezikoslovnih člankov, „Narodne učilnice, kako so bile in kako bi naj bile“, za „Matico Slovensko“ več spisov, zlasti „Črtice o Prekmurcih i njihovem govoru“, „Prekmurski knjižniki pa knjige“, „Krempljev in Cafov življenjepis“, v „Slovenskem Štajeru“ razpravo o „Duševnih razmerah“. V rokopisu je zapustil obširen „Dopolnek in razjasnila k Miklošičevemu slovarju“ in več manjših jezikoslovnih razprav. Kot politik je zlasti rad govoril na ta-

borih, kjer je z vneto besedo navduševal za narodno delo ter izdal za vzgled politikom življenjepis Havlička Borovskega. L. 1884. je bil izvoljen za državnega poslanca, kjer je pogumno zagovarjal pravice slovenskega jezika. Pokopan je v Ljubljani v istem grobu kakor Levstik. — *Asuan* v Zgornjem Egiptu. (Str. 585.) Ker se sedaj oči vsega omikanega sveta obračajo v Egipt in v Sudan, ki je po zmagi v minulem mesecu zopet združen z Egiptom, zato podajemo tudi mi zopet nekaj spominov iz Egipta. Danes bodi slika mesta Asuana. To ni znamenito po velikosti, zakaj šteje menda le kakih tisoč prebivalcev, pač pa je imenitno v drugih ozirih. Stoji v zgornjem Egiptu; kraj ti kaže vsak zemljevid. Potovalec je prišel tjekaj do novejšega časa s parnikom ali ladijo po Nilu, dandanes vodi tje tudi železnica. Mesto ima prav lepo lego in obliko, kakor se vidi tudi iz naše slike. Večina prebivalcev je mohamedanska, a tudi katoličani imajo tukaj — dejal bi — znamenito središče, ker je tukaj sedež „misijona sinov Jezusovega srca za srednjo Afriko“. Tu je vedno živahno gibanje, tudi kupčija cvete. Semkaj prihajajo po zimi turisti, todi mimo gredó karavane v južne kraje. Velezanimiva je okolica asuanska. Ne daleč proti jugu je prvi slap ali tako imenovani katarakt Nilov. Na obeh bregovih se vzdigujejo visoke granitne pečine, po sredi struge pa štrlé mnogoštevilne skale in Nil šumi s svojimi vodami med njimi. Že v starih časih so tukaj lomili kamen za razne stavbe. Na površini pečin pa se vidijo hijeroglifske pisave in podobe — kot trajen spomin nekdanjih dnij. — Na levi strani mesta so katakombe, pokopališče nekdanjih prebivalcev. Ravno nasproti mestu je otok El-Sag, nekdanja *Elefantine*, kjer so merili višino Nilovo. Dalje proti jugu je še več prelepih Nilovih otokov. Najimenitnejši je El-Hejf, nekdanje *File* s slavnimi templi in starinami. Slavna je minulost tega kraja. Blizu sedanjega Asuana je stalo staro mesto *Syene*, ki je znamenito v egiptovski zgodovini. Semkaj je prišel tudi grški zgodovinar Herodot in videl vodnjak, v katerega sveti solnce meseca rožnika do dna. Tu so se srečavali razni narodi od juga in od severa. Gotovo se bo odslej mestece še bolj povzdignilo. Želeti je, da bo postalo krepko središče za razširjanje katoliške vere po Sudanu.

O sliki na str. 593 in o derviših v obče bomo pisali v prihodnji številki.